

#2 HANDLAR OM

# Musik

*»Musiken finns för sin egen skull«*

MÖT YLVA EGGEHORN

SID 6

*Brommabladet går på kör-rep*

SID 10

*Musik i sommarkväll*

SID 12

## PERSPEKTIV PÅ MUSIK

---

### BIBELNS

---

*»Jubla inför Gud, vår styrka,  
höj hyllningsrop till Jakobs Gud!  
Stäm upp musik, slå på tamburin,  
spela ljuvligt på lyra och harpa!«*

PSALTAREN 81:2-3

### ORGANISTENS

---

*»Syftet med all musik  
är i slutänden att hylla  
Gud och rena själen.«*

JOHAN SEBASTIAN BACH  
1685-1750

---

### LUFFARENS

---

*»Musikens sköna toner mättar mig bättre än ägg.«*

### PARADIS-OSKAR

I Rasmus på luffen av Astrid Lindgren 1907-2002

---

#### BROMMABLADET

Ansvarig utgivare: Torbjörn Gustavsson

Redaktör: Hanna Wallsten  
070-509 91 50, hanna.wallsten@gmail.com

#### TRYCK & LAYOUT

Åtta.45 Tryckeri AB. Upplaga: 26 000 ex  
Layout: Kolossal.se

#### OMSLAGSFOTO

Johannes Frandsen

#### EXPEDITIONENS ÖPPETTIDER

Mån-fre 9-12 och 13-15

Växel: 08-564 355 00  
[www.svenskakyrkan.se/bromma](http://www.svenskakyrkan.se/bromma)  
[bromma.forsamling@svenskakyrkan.se](mailto:bromma.forsamling@svenskakyrkan.se)

---

#### BROMMA KYRKA

Gliavägen 100, T-Brommaplan,  
buss 117, Tfn: 564 355 00

#### FAMNEN OCH EXPEDITION

Stopvägen 120, T-Brommaplan  
Tfn: 564 355 00

#### ÄNGBYKYRKAN

Kyrkbacken 9, T-Islandstorget,  
Tfn: 564 355 00

#### KVARTERSKYRKAN MARIEHÄLL

Bällstavägen 44  
Tfn: 564 355 00



# INNEHÅLL

---

<i>Psalmer gör oss till en enda kropp</i> .....	4
<i>»Orden kommer både utifrån och inifrån«</i> .....	6
<i>Korsordet</i> .....	9
<i>Bromma kyrkokör är väl förberedd</i> .....	10
<i>Musik i sommarkväll</i> .....	12
<i>På gång i Bromma</i> .....	14
<i>Kyrkoherden har ordet</i> .....	16

---

## LEDARE

# *Sluta sjung hela tiden!*

– Jag har ett barn som sjunger.

– Åh vad härligt, utropar några. Det är så trevligt med sång och musik.

– Hm, muttrar jag. Ni förstår nog inte vad jag säger. Jag har ett barn som sjunger. Hela tiden.

Jag tror att ganska många förstår vad jag menar. Annars skulle vi inte ha tusentals körsångare, orkestrar och musikgrupper. Musiken har slukat mångt barn före vårt. Och har man väl hamnat i musikens gap, ja, då är man fast. Då spelar det ingen roll om det är frukost och alla andra i hotellmatsalen är trötta affärsmän. Har du hittat den där sköna tonen som är så underbar att ligga och vibrera på då gör du det.

– Sluta sjung hela tiden!

Men föräldrarnas försök att tysta är helt fruktlösa.

Det är förmodligen musikens förmåga att sluka oss som gör att den genom historien passat så bra som uttrycksform för de stora känslorna. Jag menar de riktigt stora känslorna. Som känslan av att det finns en gudomlighet som skapat oss och som älskar oss. Kärlek och tacksamhet. Men också sorg, fruktan och ensamhet.

En av körsångarna jag träffade när jag gjorde den här tidningen uttryckte det så här:

– När jag sjunger kan jag känna allt det där jag inte kan känna annars.

Så okej då, jag ger mig. Sjung. Sjung för Guds skull.

*Hanna Wallsten, redaktör*



Foto: Mikael M. Johansson



# *Psalmer gör oss till en enda kropp*

NÄR BROMMA FÖRSAMLINGS MUSIKER,  
LARS LODIN, SKA FÖRKLARA VARFÖR PSALMSÅNGEN  
ÄR VIKTIG I KYRKAN RÄCKER KNAPPT ORDEN TILL.

Foto: Magnus Aronson





*»Sången förvandlar åhörare till deltagare. Psalmsången är hela församlingens ansvar. Den betonar varje individs ansvar för sin egen tro samtidigt som den skapar ett kollektiv.«*

– Kyrkohandboken anger att det ska vara minst två psalmer med på en förrättning, förklarar Lars Lodin, som är organist och körledare i Bromma församling sedan 2011.

Han anser att psalmsången är grundläggande för Svenska kyrkans identitet.

– Sången förvandlar åhörare till deltagare. Psalmsången är hela församlingens ansvar. Den betonar varje individs ansvar för sin egen tro samtidigt som den skapar ett kollektiv.

Texterna bärs fram på ett helt annat sätt när församlingen sjunger tillsammans än om samma rader skulle läsas.

– När församlingen sjunger upplevs en stark glädje och gemenskap. Det är livgivande. Man blir ett när man sjunger tillsammans. En kropp!

Lars Lodins egen favorit framför andra är nummer 297. Jo, kyrkomusiker talar ofta om psalmerna i siffror. Varje psalm i psalmboken har ett nummer och Lars Lodin spottar ur sig siffror när han ska berätta om sina favoriter och om speciella texter och melodier.

297 heter för oss vanliga kyrkos besökare Härlig är jorden. Den spelas på väldigt många begravningar men kan också fungera i anslutning till jul och vid en mängd andra tillfällen. Är den inte uttjatad för en erfaren kyrkomusiker?

– Nej, absolut inte! Den lyfter fram kärleken till naturen. Den är emotionell

men inte sentimental. Härlig är jorden har stringens helt enkelt.

Psalmer ska vara enkla att sjunga och ändå ha texter som har substans. Att skriva psalmer är svårt, menar Lars Lodin. Det finns en del som gör det bra men inte så många.

– Det kommer för lite nya psalmer. Psalmer i 2000-talet innehåller många bra, nyskrivna texter och melodier.

En relativt nyskriven psalm som Lars Lodin tycker förtjänar att spelas oftare är Gullan Bornemarks Det är svårt att mista en vän (799). Hon skrev den efter att ha förlorat sitt barn.

– Den har bra text och musik och är grundad i en personlig erfarenhet. Bornemark borde ha skrivit fler psalmer.

En annan doldis bland psalmerna är Ylva Eggehorns När livet inte blir som vi tänkt oss (779).

– Det är en tango som först kan tyckas lite märklig. Men den har varit klockren på begravningar ibland. Särskilt om livet varit tufft.

Sen finns det en del psalmer som inte alls fungerar idag.

– Det finns psalmer med gamla texter som förmedlar 1600-talets tankevärld. De är krävande och tunga. Men präster och musiker använder dem sällan.

*Hanna Wallsten*

---

## MESTA PSALMISTERNA

---

**Martin Luther** (1483–1546) försökte göra gudstjänsten begriplig på olika sätt. Bland annat genom att skriva drygt 40 psalmer. Mest känd är Vår Gud är oss en väldig borg (237).

**Johan Olof Wallin** (1779–1839), **Anders Frostensson** (1906–2006) och **Britt G Hallqvist** (1914–1997) har tillsammans 203 originalpsalmer i 1986 års svenska psalmbok. Dessutom har de gjort mängder av översättningar och bearbetningar.

---

## ÄLDSTA PSALMEN

---

Världens Frälsare kom här är skriven på 300-talet av biskop Aurelius Ambrosius av Milano. Texten översattes till tyska av Martin Luther, och till svenska av Olaus Petri 1536.

---

## PSALMTOPPEN I BROMMA

---

**Dop:** Tryggare kan ingen vara (248) och Du vet väl om att du är värdefull (791). Bubblare: Lilla liv (901)

**Begravning:** Härlig är jorden (297) och Blott en dag (249). Bubblare: Guds kärlek är som stranden (289) och Var inte rädd (256).

**Vigslar:** En vänlig grönska (201) och andra sommarpsalmer. Bland renodlade vigselpsalmer är Vi lyfter våra hjärtan (84) mest använd.

---



**"ORDEN  
KOMMER BÅDE  
UTIFRÅN OCH  
INIFRÅN"**

Foto: Magnus Aronson



*Ylva Eggehorn har skrivit hela livet. Alltid med tro, tvivel och tacksamhet i centrum. Hennes texter finns i psalmboken och sjungs ofta vid dop och begrävningar.*

När Ylva Eggehorn började skolan, i 1950-talets Älvsjö, hade hon med sig ett starkt patos och en väl utvecklad empati. Kanske var det därför berättelserna om Jesus satte sig fast i henne, trots att vare sig hemmet eller samhället präglades av gudstro.

– Jesus blev en självklar bundsförvant men jag tänkte inte på mig själv som troende. Tvärtom i yngre tonåren var jag en genomtänkt ateist och ville inte bygga gärdesgård.

Men tron växte långsamt fram ändå.

– Jag hade en stark förnimmelse av att en varm blick såg på mig. Det störde mig. Så småningom började jag misstänka att det var tro.

Vid tjugo års ålder debuterade Ylva Eggehorn med diktsamlingen "Ska vi dela" på Bonniers. Titeldikten talade om tro på ett för tiden väldigt annorlunda sätt; Det var en vanlig dag

vi satt i köket och hade köpt en coca-cola, Jesus och jag, det var varmt och dammet flimrade i solbredorna: ska vi dela sa han...

Ylva Eggehorn kom att bli en central del av en slags väckelse som spred sig i den kristna västvärlden. I Sverige fick den namnet Jesusrörelsen. Ylva Eggehorn och hennes make Georg köpte ett gammalt missionshus på Södertörn som blev en samlingsplats för rörelsen.

– Vi var en del av ett skeende, en stor subkultur bland ungdomar. Vi trodde väldigt starkt på att vi kunde skapa något nytt, säger Ylva Eggehorn.

Har din tro förändrats sedan dess?

– Nu förväntas jag säga något om att den har mognat eller djupnat. Men så här 45–50 år senare är jag inte så intresserad av hur min tro har utvecklats. Jag var ung och upptäckte Bibeln och tro. Det

var exotiskt för mig. Idag längtar jag efter enkelhet. Vi lever i en extremt narcissistisk tid och ska alltid reflektera över oss själva. Hur viktigt är det? Jämfört med att lära sig nåt nytt varje dag och finnas för andra människor och bevara naturen för kommande generationer.

De bor kvar på Hannagården än idag. Här håller Ylva Eggehorn skrivarkurser bland annat. Men det förekommer helt andra evenemang, nyligen en kurs i att bygga gärdesgård.

Att naturen kommit att bli alltmer central för Ylva Eggehorns tro och liv återkommer hon till flera gånger under vårt samtal.

– Skogen och marken runtomkring Hannagården är värdefull. Det finns många som vill exploatera den. Men den behövs! Hela Bibeln är full av träd, skogen är otroligt viktigt för oss människor. Den skandinaviska skogen sväljer mer koldioxid än vad regnskogen gör. Men du behöver inte alla fakta. Du kan bara sätta sig intill ett träd och lyssna.

I de psalmer som Ylva Eggehorn har skrivit är det svårt att hitta någon utvecklingskurva. De tidigaste är minst lika djupa och motsägelsefulla som de senaste.

– Ja, när jag var 15 var jag allvarlig på ett sätt som jag inte varit senare. Jag menar att vi underskattar barn när vi tycker att de ska vara roliga, finurliga men naiva. Barn har ett allvar och en storhet som vuxna saknar.

Musik och ord är tätt sammankopplade enligt Ylva Eggehorn. Hennes texter har tonsatts av framstående musiker och hon har även satt text till redan komponerad musik. Själv gick Ylva i gick musikgymnasium och har spelat fiol, men betecknar sig främst som lyssnare.





---

## YLVA EGGEHORN

---

**Född:** 1950

**Gör:** Författare och poet

**Bor:** På Hannagården utanför Nynäshamn

**Familj:** Maken Georg och barnen Elisabet och Mikael

**Musikfavoriter:** Bach och Billy Holiday

---

## PSALMER I URVAL

---

Var inte rädd	(256)
Mitt i en värld av mörker	(264)
Innan gryningen	(717)
När livet inte blir som vi tänkt oss	(779)
Kärlekens tid	(851)

---

*»Musik för mig är språkets källa. En dikt är färdig när jag hör den som musik inuti huvudet.«*

– Musik för mig är språkets källa. En dikt är färdig när jag hör den som musik inuti huvudet. Min far spelade taffel, ett enkelt instrument som liknar ett piano. Han kunde inte noter men spelade visor och evergreens på gehör. Hans leklust och musicerande har följt mig.

Musiken är inte till för att lyfta fram orden, anser Ylva Eggehorn.

– Nej, musiken finns för sin egen skull. Den är en gåva.

I texter, såväl dikter och psalmer som i skönlitterär form, tar Ylva Eggehorn sig an de riktigt stora frågorna, om liv, död,

tro och förtröstan. Hennes psalmer sjungs vid begravningar och dop.

Hur får du mod att formulera det som nästan inte låter sig uttryckas?

– Hela vårt samhälle utgår ifrån att vi ska undvika sorg och smärta. Men jag vill hitta en språklig form som kan rymma alltsammans. Skrivandet är min tankeprocess. Jag gör det för att älska och lovsjunga livet. Det kanske är ett sorts mod men jag talar lika mycket till mig själv. Det är inte alltid jag som talar. Orden kommer både inifrån och utifrån.

*Hanna Wallsten*



<p><b>Var inte rädda, ni är mer värda än aldrig så många 1 (Lukasevangeliet). Till och med 2 i skyn vet sin bestämda tid. Turturduvan och 3 vet när de skall återvända. Men mitt folk vet inte vad Herren kräver (Psaltaren). Hur ofta har jag inte velat samla dina barn som 4 samlar sina kycklingar under vingarna, men ni ville inte (Matteusevang.). Han fyller mitt liv med allt gott, och jag blir ung på nytt som en 5 (Psaltaren). Vad du är skön, min älskade, vad du är skön! Dina ögon är 6 (Höga Visan).</b></p>				Korsordskonstruktör: Lars-Göran Ståhl ©	<b>1</b>	DE BÖLJAR FRAM OCH TILLBAKA	PIGG ELLER HÅLET	↓	RYMD-MYNDIGHET		
				<b>3</b>			GIBBON	MED BÖJ-STÄLLEN			
				GÖRA UPPMÄRKSAM PÅ							
				FICK STRYK							
				SKA MAN I DUBBEL-SCULLER		SKÖNJA					
				SINT ELLER SNODDE		AVENYN		NÄRMARE FÖRKLARING	DEN ÄR KONFORMAD		
				TYCKT							
				UTSTÖTNING AV GAS				FLYGER OMKRING			
				Bild: 29 finska fåglar från Pieni Tietosanakirja	BIL ELLER BYGGNAD FÖR LAGRING			TVÅ FOT			
	SVALT	BALLA									
<i>LgS</i>	<b>4</b>	TILLAGAS DET MAT I PRISADE	↓	PÅ FORDON FRÅN SPANIEN	LIGGER ESSEN I	NYKTERHETSORGANISATION SOM GICK SAMMAN MED IOGT	BOR I NORDÖSTRA ITALIEN	→			
<b>2</b>						KOMMIT FÖRST					
<b>5</b>				DISTRIBUERA				RÄCKA			
NATRIUM				BÅR REN			NATT OCH DAG				
JACUZZI			KRETA	NYHETSBYRÅ			LIST OCH FILOSOF				
→						LOS ANGELES	KOMMUN I UPPLAND INTE EN KOTTE				
BOR NÄRA VESUVIUS								CIRKA			
<b>6</b>	SÄNKA	MOTSTÅND		PIPPIN				GÅR DET SOM DUGER			
		ROVDJUR		HÖGSTÄMD DIKT				SLITER			
DEN INNEHÅLLER GELÉ						INLOPPET		SKÅR			
						BÖNA					
VATTENDRAG							FÖRFOGADE ÖVER				
→			VARUMÄRKE FÖR MJUKPAPPER				MUSIKINSTRUMENT				



Vi lottar ut Jubileumsboken om Bromma kyrka 850 år till **3 rätta svar**. (Boken levereras i höst.)

Mejla ditt svar till [bromma.forsamling@svenskakyrkan.se](mailto:bromma.forsamling@svenskakyrkan.se) eller skicka korsordet till

Bromma församling, Box 45, 161 26 Bromma senast 15 juni. Märk kuvertet "korsordet".

# Bromma kyrkokör är väl förberedd

*Brommabladet besökte  
Bromma kyrkokör när de  
övade inför en konsert.  
Avslappnad koncentration  
präglade den klangfulla  
repetitionen.*



Foto: Johannes Frandsen

Klockan närmar sig sju en fantastisk vårväll i april. Solen värmer än mot Bromma kyrkas port.

Innanför porten är repetitioner inför söndagens konsert redan igång så körmedlemmarna dröjer sig knappast kvar ute i solen utan skyndar in.

Bromma kyrkokör bildades 1928. Då fanns ungefär 7 000 kyrkosångare i Sverige. I dag beräknas omkring 80 000 människor sjunga i en kyrkokör.

Bromma kyrkokör har sjungit flera stora körverk, gjort körresor runt om i Europa och framför allt medverkat i kyrkoårets högtider och gudstjänster.

Den här vårvällen repeterar kören verk av Haydn och Mozart inför en konsert på söndag. Instrumentalister och solister finns på plats och har övat tillsammans en stund innan sju, då kören kommer.

Repetitionen börjar med uppvärmning. Körsång är inte en idrott, men nära

på. Sången blir bäst när hela kroppen är med och jobbar.

När kören gör övningar för att mjuka upp stämbanden och övriga kroppen sitter jag i kyrkbänken och njuter. Ibland är jobbet som journalist väldigt behagligt. Klangerna letar sig upp i det välvda taket och jag lutar mig tillbaka och blundar.

Mellan övningarna råder avslappnad men koncentrerad stämning. Det småpratats lite i leden av sångare.

Men när Anne-Marie Bodén vill börja själva repetitionen och höjer armarna som starttecken, då är fokus total. Alla står redo med noterna höjda och blicken riktad mot henne.

Hon slår in och Joseph Haydns Missa brevis nr 1 i F-dur fyller kyrkorummet. Anne-Marie Bodén dirigerar och gör korta pauser för små kommentarer.

– Vad gör basarna här? Undrar hon och ber dem sjunga själva.

– Hur funkar det där slutet, ska vi sluta mindre dramatiskt? frågar hon violinisten som nickar.

Mitt under stycket går Anne-Marie Bodén ner längs kyrkbänkarna för att få en uppfattning om hur det låter. Alla detaljer måste stämma. Månader av förberedelser ligger bakom en konsert i Bromma kyrka.

Jag ringer upp Anne-Marie Bodén dagen efter konserten för att höra hur det gick.

– Det var roligt. Och det gick bra. Ungefär 115 personer kom och lyssnade. Och jag tror att alla i kören kände sig nöjda.

En körledare är verkligen en ledare. Hennes humör och förmåga att styra påverkar de andras insats.

– Det är viktigt att jag har roligt när jag ska leda andra, säger hon.

Viktigt är också att hitta en repertoar som är lagom svår och ha koll på alla stämmor.

Det blir roligare för alla om nivån passar de flesta. Därför har Anne-Marie Bodén ett inträdesprov för den som vill vara med i kyrkokören.

– Är sångarna för ojämnt blir det väldigt mycket väntan för en del medan andra får kämpa. Fördelen i storstad är att det finns körer för alla. Vi har en ”komigång-kör” i församlingen. Det är en väldigt bra ingång för den som är osäker. En del i kyrkokören började där.

Det gäller också för körledaren att veta vilka musiker som passar ihop med kören.

– Jag har varit 13 år i Bromma och har byggt upp ett stort kontaktnät. Och jag tittar ofta på kollegors konserter, för att få musiktips men också tips på hur man kan jobba som ledare.

Joseph Haydn skrev Missa Brevis i F-dur vid mitten av 1700-talet.

Kyrkokören framför, liksom många andra kyrkokörer, ofta musik som skrevs för flera hundra år sedan. Vad har dessa gamla stycken att säga oss idag?

– Det är framför allt melodier som vi tycker om, utbrister Anne-Marie Bodén spontant.

Sedan fortsätter hon mer eftertänksamt.

– I Svenska kyrkan behöver vi använda bibliska texter och gudstjänstmusik. Än idag skrivs ny mässmusik, men inte alls i samma utsträckning. Bach till exempel hade som uppdrag att skriva ny mässmusik till varje söndag. Och den mässan vi sjöng på konserten i söndags kan man använda i en helt vanlig högmässa.

---

## VILL DU SJUNGA?

---

Bromma kyrkokör söker sångare, framför allt manliga sångare men också höga sopraner. Kontakta Anne-Marie Bodén för ett enkelt sångprov. 08-564 355 03 eller [anne-marie.boden@svenskakyrkan.se](mailto:anne-marie.boden@svenskakyrkan.se)

---

# FYRA STÄMMOR – FYRA RÖSTER

1. VARFÖR SJUNGER DU I BROMMA KYRKOÖR?
2. VAD ÄR DET BÄSTA MED ATT SJUNGA I KÖREN?



**PATRIK HULT, BAS**

1. En vän till mig sjöng i kören och undrade om jag ville börja. Jag nappade på det och nu är det tio år sedan. Det är en fantastisk trevlig sysselsättning. Vägörande för både kropp och själ.

2. Koncentrationen som krävs gör att jag nästan genast glömmet alla vardagsbekymmer.



**AGNETA LARSSON, ALT**

1. Jag var nyinflyttad till Bromma och såg en annons att kören sökte sångare. Det är sju år sedan.

2. Kyrkan är så fin, det är underbart att bara vara här. Och Anne-Marie Bodén väljer så bra repertoar. Det är trevlig stämning också.



**MAGGIE LING DUNÉR, SOPRAN**

1. Det är roligt att sjunga. Kören är snäll, vi släpper fram varandra.

2. Körledaren höjer nivån hos oss alla. Hon är jättebra.



**PER ARNE HEDIN, TENOR**

1. Jag är god vän med Anne-Marie Bodén och hon lånar in mig till kören när de ska göra en större konsert.

2. Om jag inte sjöng i kör skulle jag dö! Det är terapi för mig. Jag kan känna alla känslor som jag inte känner annars. Och sen är det härligt med kören för här finns inte hierarkierna som finns i samhället. Undersköterskan och diplomaten sjunger tillsammans på samma villkor.





# Musik i sommarekväll

BROMMA KYRKA · TORSDAGAR 28 JUNI-30 AUGUSTI · 19.30-20.30

Foto: Magnus Aronson

*Årets Musik i sommarekväll har Bromma kyrkas jubileum som tema. Musiken kommer att spegla de århundraden som Bromma kyrka funnits. Sommarens första Musik i sommarekväll blir den 28 juni 19.30. Sista blir 30 augusti.*

5 JULI

## KÄRLEKENS VISA

Kammarkören Cantamus. Musikalisk ledning; Ellinor Carlson.  
Tonsättare: K Nystedt, N Lindberg, Bo Hanson.

28 JUNI

## Vokalmusik från dåtid – till – nutid

S:ta Anna Vokalensemble. Dir: Anne-Marie Bodén.  
Tonsättare: Monteverdi, Williams, Alfvén.

12 JULI

## Psalmskatten i ny tappning

Jonathan Fritzen, piano. Martin Östholm, bas.  
Niklas Bodin, trummor.

19 JULI

## MELLAN TVÅ VÄRLDAR

Susanne Francett sång/violin. Eric Francett, kontrabas.  
Tonsättare: Piazzolla, Puccini och egna arrangemang

9 AUGUSTI

## Ängby stråkkvartett

Karin Eriksson, violin; Erik Arvinder, violin;  
Christopher Öhman, viola; Pelle Hansen,  
violoncell. Tonsättare: W A Mozart, Ph Glass.

26 JULI

## Klassiska modernister – Moderna klassiker

NyBaroque och Leif Aruhn-Solén, tenor. Anja Sköld,  
flöjt. Kennet Bohman, oboe. Chrichan Larsson,  
violoncell. Peter Lönneberg, orgel. Tonsättare: Bach,  
Monteverdi, Vivaldi, Ligeti med flera.

16 AUGUSTI

## MUSIK UTAN GRÄNSER – PÅ VÅRT SÄTT

Trio con brio. Carina Cederwall, flöjt. Jan Holmgren,  
oboe/engelskt horn. Stig Andersson, piano.

2 AUGUSTI

## Hammarlagen i Wittenberg – strövtåg i reformationens musik

Agneta Hellström, blockflöjter. Torbjörn Söderquist,  
luta och teorb. Tonsättare: Dowland, Ortiz och Luther.

23 AUGUSTI

## KÄRLEK OCH LÄNGTAN

Ulf Lundmark, baryton. Folke Alin, piano. Romanser  
av: R Schumann, J Brahms och W Stenhammar.

5 AUGUSTI

## BLANDSKOG, MULLVADSARBETE OCH VIND

Lena Willemark, sång, fiol och viola. Mats Bergström,  
gitarr. Musik av Lena Willemark och Cornelis Vreeswijk  
med flera. OBS Extrakonsert 18.00.

30 AUGUSTI

## Shakespeare, kyrkan och kärleken

Bromma brasskvartett. Annika Welander och  
Ann-Marie Sundberg, trumpet. Anita Andersson, valthorn.  
Sally Allkins, trombon. Tonsättare: ur Piae cantiones,  
J de Prez, H Isaac och T Susato.

# KONSERTER

## *Bluenote Voices*

Bromma kyrka · 19 maj · 19.00

En konsert som speglar den allra senaste delen av Bromma kyrkas 850 år.

Tillsammans med ledaren Martin Ehntorp skapar Hässelbykören Bluenote Voices allt från fullt drag till meditation.

## *Pianist Mattias Lindberg med vänner*

Bromma kyrka · 27 maj · 18.00

Jazzprogram med Bill Evansmusik m.m.

Piano: Mattias Lindberg. Bas: Jan Adefeldt.

Trummor: Daniel Fredriksson.



Foto: Marcus Gustafsson

## *Barnkörernas jubileumskonsert*

Ängbykyrkan · 2 juni · 15.00

Tonfiskarna, Sjöstjärnorna, Göteborgs Domkyrkas flickkör och instrumentalister, under ledning av Petter Ekberg. Hans Backenroth, bas, Hans Åkesson, saxofon och Mikael Skoglund, piano.

## *Emilio Cavaliere: Spelet om kroppen och själen*

Ängbykyrkan · 20 juni · 19.00

En föreställning med roller som Tiden, Visheten, Lustan med två följeslagare, Vita Mondana, De förtappade själarna i helvetet, De lyckliga själarna i himlen och såklart Kroppen och Själen. Ängby motettkör, solister, orkester, dansare. Lars Lodin, dirigent.

## *Hildegard av Bingen – ett mysteriespel*

Ängbykyrkan · 15 juli · 19.30

Karin Frölén: Hildegard av Bingen.

Ismahni Björkman: harpa. Kör.

Hildegard av Bingen var en fantastisk kvinna med otroligt många strängar på sin lyra. Hon levde som nunna och Abbedissa i Tyskland på 1100-talet. När hon kom till klostret fick kvinnor inte studera men hon lyckades få en munk vid namn Wollmar att ordna med undervisning. Hildegard av Bingen fick även tillstånd av påven att skriva ned sina andliga visioner som hon fått av Gud.

Förutom att hon var lärd i astronomi, geografi, mystik, naturlära, filosofi, konst och fysik så komponerade hon fantastiskt vackert musik med ett, för den tiden, nytt och mer avancerat tonspråk.

Hildegard av Bingen – ett mysteriespel har spelats över hela Sverige.

## RESA MED HEMLIGT MÅL

9 juli 10.00–16.00

Vi styr färden mot en intressant plats, färdas genom vacker natur, guidas och äter lunch tillsammans.

**Kostnad:** 300 kr.

**Anmälan:** senast den 25 juni till

08-564 355 00 eller

bromma.forsamling@svenskakyrkan.se

**Information:** Ingrid Arvidson

08-564 355 80

## *Kyrkofullmäktige sammanträder*

Ängbysalen, Ängbykyrkan

24 maj · 19.00

## SOMMARKYRKAN

**Bromma kyrka och gamla**

**Klockargården 12 juni–15 augusti**

Under sommaren har caféet i gamla

Klockargården öppet tisdagar, onsdagar

och torsdagar 12.00–16.00. Här kan du

fika, spela spel och njuta av sommaren

tillsammans med andra besökare.

På tisdagar under sommaren håller

vi andakt i Bromma kyrka 13.30. Efter

andakten visas kyrkan av en guide.

## *Guidad visning av Bromma kyrka*

Bromma kyrka · 26 maj · 10.00



# GUDSTJÄNSTER

## *Fira Bromma kyrka 850 år*

Bromma kyrka · 20 maj · 11.00

Alla är välkomna till festgudstjänst i Bromma kyrka.

Medverkande. Bromma kyrkokör och en brasskvartett: Christer Fredriksson trumpet, Michael Andréasson trumpet, Urban Wiborg trombon, Jens Dohlin trombon. Sopransolist: Anna-Karin Schäfer. Pianist: Majda Burstedt. Präster: Torbjörn Gustavsson och Cathrine Nordqvist. Organist och dirigent: Anne-Marie Bodén. Efter gudstjänsten serveras kyrkkaffe på kyrkbacken.

## *Familjegudstjänst med våravslutning*

Ängbykyrkan · 27 maj · 11.00

Präst: Cathrine Nordqvist. Musiker: Jesper Tylöskog. Småkrabborna och Silverhajarna.

## *Ängbymässan utomhus*

Ängbykyrkan · 3 juni · 11.00

Präst: Niklas Hegenbart. Musiker: Lars Lodin. Diakon: Ingrid Arvidson. Ensemble ur Ängby motettkör.

## *Utomhus-gudstjänst vid Klockargården*

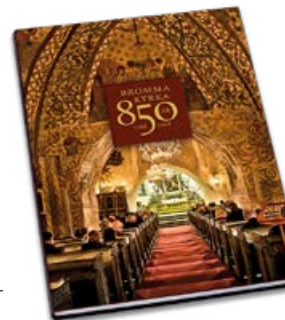
Bromma kyrka · 23 juni · 15.00

(midsommardagen)

Präst: Carl Aumalis. Musiker: Lars Lodin.

## *Beställ jubileumsboken om Bromma kyrka 850 år*

Att Bromma kyrka firar 850-årsjubileum 2018 uppmärksammas på flera sätt. Bland annat dokumenterar vi kyrkans långa och betydelsefulla historia i en praktfull jubileumsbok. På församlingens hemsida kan du förboka ditt eget exemplar.



När vi började planera för kyrkans jubileum föll det sig naturligt att göra en bok, med tanke på byggnadens historia och den betydelse kyrkan har haft genom århundradena.

Under flera sekel har man samlats i Bromma kyrka för att dela sin tro och livets stora händelser. När de äldsta delarna av kyrkan byggdes var samhället och världsbilden helt annorlunda.

Sedan dess har generation efter generation bidragit med erfarenheter och visioner, så att både kyrkan och samhället långsamt förändrats till det de är idag.

Alla dessa förändringar har också lämnat spår – en del synliga och andra mer som en aning. Jubileumsboken lyfter fram Bromma kyrka både som byggnad och som fenomen. Genom ett tjugotal initierade texter och många vackra bilder får du ta del av berättelsen om en av de äldsta byggnaderna i Stockholm som fortfarande är i bruk – Bromma kyrka. Det blir garanterat både lärorikt och spännande.

*Torbjörn Gustavsson, kyrkoherde*

## **ALLTID I BROMMA FÖRSAMLING**

### **BROMMA KYRKA**

Söndag 11.00 Gudstjänst

### **ÄNGBYKYRKAN**

Varannan söndag 11.00 Familjegudstjänst  
Varannan söndag 11.00 Ängbymässan

### **FAMNEN**

Tisdag 12.00 Lunchandakt med sopplunch  
Onsdag 18.00 Förbönsmessa

FÖLJ OSS  
PÅ FACEBOOK

Sök efter "Bromma församling"

SENASTE  
NYTT PÅ VÅR  
HEMSIDA

[svenskakyrkan.se/bromma](http://svenskakyrkan.se/bromma)

# Uppenbarelse – åt båda håll

I bibeltexten står det på många ställen att Gud uppenbarar sig och på något sätt gör sig synlig. Gud uppenbarar sig för Abraham, Mose och profeterna. Jesus uppenbarar sig för lärjungarna efter påskens händelser och det finns änglar som uppenbarar sig människor.

Vad innebär uppenbarelsen? Varför, och hur, uppenbarar sig Gud? Kanske en märklig fråga för en präst att ställa, inte desto mindre måste jag göra det eftersom det handlar om synen på både Gud och människa.

Det finns två möjliga svar på frågan:

1. Gud uppenbarar sig för att informera om sin vilja/befallning.
2. Gud uppenbarar sig för att kommunicera sin vilja/befallning

Skillnaden mellan att informera och kommunicera är att information är enkelriktad. Kommunikation, däremot går åt båda håll. Den Gud jag tror på vill inte enbart informera människorna som passiva objekt som ska fyllas med regler, förordningar och dogmatik. Då blir vi fundamentalister utan eget ansvar inför vare sig Gud eller medmänniskor och "lyder bara order". Då blir förståelsen av världen svart eller vit, utsagor sanna eller falska, människor delas in efter hur de förhåller sig till min uppfattning av sanningen. Kort sagt: vi avstår från vår intellektuella förmåga och vår fria vilja.

Gud vill, och är, relation med sin skapelse. Gud vill att vi ska möta honom med hela vår kropp, själ och ande. När Gud uppenbarar sig för oss vill han att vi ska göra oss synliga för honom. Vi är

inte passiva åhörare utan aktiva subjekt och med-görare. Då växer Gudsriket och därmed också vår egen mänsklighet.

Gud uppenbarar sig för människan på olika sätt. I bibeltext, bön, natur, minnen, samtal, omsorg eller i kärlek. Frågan är hur vi uppenbarar oss för Gud?

*Torbjörn Gustavsson, kyrkoherde*



## KONTAKT

### PRÄSTER

Torbjörn Gustavsson, kyrkoherde/  
kontraktspastor 564 355 25  
Cathrine Nordqvist, Biträdande  
kyrkoherde 564 355 07  
Åsa Andersson 564 355 22  
Carl Aumalis 564 355 21  
Niklas Hegenbart 564 355 24  
Mattias Falk 564 355 70

### DIAKONER

Ingrid Arvidson 564 355 80  
Rose-Marie Eriksson 564 355 06  
Eva Tydén Hirsch 564 355 02  
Clary Nilsson 564 355 14

### MUSIKER

Anne-Marie Bodén 564 355 03  
Majda Burstedt 564 355 11  
Lars Lodin 564 355 17  
Jesper Tylöskog 564 355 23

### BARN, UNGDOM & KONFIRMATION

Astrid Cardestam 564 355 73  
Nicolin Hammarbäck 564 355 27  
Jennifer Iller 564 355 12  
Monica Spolén 564 355 37

### ÖPPNA FÖRSKOLAN

Christina Carnhoff 564 355 26

### KANSLICHEF

Anne-Louise Löfgren 564 355 10

### KANSLISEKRETERARE

Agneta Wizén 564 355 04

### EKONOMISEKRETERARE

Brita Hedberg 564 355 18

### BOKNING OCH RECEPTION

Bodil Hansen 564 355 00

### KOMMUNIKATÖR

Tina Augustsson 564 355 15  
Mathilda Bäcklin 564 355 16

### FASTIGHETSTEKNIKER

Lars Lindfors 564 355 05

### HUSMOR

Carin Hildebrand 564 355 08

### KLOCKARE

Gunvor Ekström Brittmark 564 355 09

### VAKTMÄSTARE

Clas Alered 564 355 19  
Fredrik Rosén 564 355 20  
Bo Tander 564 355 81

Titta in på församlingens hemsida  
för aktuell information:

[www.svenskakyrkan.se/bromma](http://www.svenskakyrkan.se/bromma)